

PATVIRTINTA  
Palangos sporto centro  
direktorius pavaduotojo  
L.e. direktoriaus pareigas Arūno Maciaus  
2017 m. liepos 14 d. įsakymu Nr. (1.3)-V-33

## **PATYČIŲ IR SMURTO PREVENCIJOS IR INTERVENCIJOS VYKDYMO PALANGOS SPORTO CENTRE TVARKOS APRAŠAS**

### **I. BENDROSIOS NUOSTATOS**

1. Patyčių prevencijos ir intervencijos vykdymo Palangos sporto centre tvarkos (toliau - Tvarka) paskirtis - padėti sporto centre užtikrinti sveiką, saugią, užkertančią kelią smurto, prievartos apraiškoms aplinką, kuri yra psichologiškai, dvasiškai ir fiziškai saugi visiems bendruomenės nariams.

2. Tvarka nustato patyčių stebėsenos, prevencijos ir intervencijos vykdymą Sporto centre.

3. Sudarant aprašą vadovautasi šiais principais:

3.1. į patyčias būtina reaguoti nepriklausomai nuo jų turinio (dėl socialinės padėties, lyties, seksualinės orientacijos, negalios, religinės ar tautinės priklausomybės, išskirtinių bruožų ar kt.) ir formos;

3.2. kiekvienas sporto centro administracijos atstovas, treneris, ar kitas darbuotojas, pastebėjęs patyčias ar sužinojęs apie jas, turi reaguoti ir jas stabdyti;

3.3. veiksmų turi būti imamasi visais atvejais, nepriklausomai nuo asmenų, pranešančių apie patyčias amžiaus ir pareigų bei nepriklausomai nuo besityčiojančių ar patiriančių patyčias asmenų amžiaus ir pareigų.

4. Visi sporto centro bendruomenės nariai (ugdytiniai, administracijos atstovai, mokytojai, tėvai (globėjai, rūpintojai), kiti darbuotojai) supažindinami su Tvarka.

5. Tvarkoje vartojamos sąvokos:

5.1. **patyčios** - tai psichologinę ar fizinę jėgos persvarą turinčio asmens ar asmenų grupės tyčiniai pasikartojantys veiksmai siekiant pažeminti, įžeisti, įskaudinti ar kaip kitaip sukelti psichologinę ar fizinę žalą kitam asmeniui. Patyčios gali būti tiesioginės (atvirai puolant ir/ar užgaulioj ant) bei netiesioginės (skaudinant be tiesioginės agresijos):

5.1.1. **žodinės patyčios:** pravardžiavimas, grasinimas, ujimas, užgauliojimas, priekabiavimas, erzinimas, žeminimas ir kt.;

5.1.2. **fizinės patyčios:** mušimas, spardymas, spaudimas, stumdymas, dusinimas, fizinis priekabiavimas ir kt.;

5.1.3. **socialinės patyčios:** socialinė izoliacija arba tyčinė atskirtis, gandų skleidimas ir kt.;

5.1.4. **elektroninės patyčios:** skaudinančių ir gąsdinančių asmeninių tekstinių žinučių ir/ar paveikslėlių siuntinėjimas, gaudų skleidimas elektroninėje erdvėje, asmeninių duomenų ir komentarų skelbimas, tapatybės pasisavinimas siekiant suteršti gerą vardą arba santykius, pažeminti ir kt.;

5.2. **patyčias patiriantis vaikas** - ugdytinis, iš kurio yra tyčiojamasi;

5.3. **besityčiojantysis** - ugdytinis ar darbuotojas, inicijuojantis patyčias ir/ar prisidedantis prie jų;

5.4. **patyčias patiriantis darbuotojas** - administracijos atstovas, mokytojas, ar kitas darbuotojas, iš kurio tyčiojasi mokinys (-iai);

5.5. **patyčių stebėtojas** - ugdytinis ar suaugęs asmuo, matantis patyčias ar žinantis apie jas;

5.6. **patyčių prevencija** - veikla, skirta patyčių rizikai mažinti šviečiant, informuojant sporto centro bendruomenės narius (ugdytinius, administracijos atstovus, mokytojus, kitus darbuotojus, tėvus (globėjus, rūpintojus));

5.7. **patyčių intervencija** - visuma priemonių, taikomų visiems patyčių dalyviams (patiriantiems, besityčiojantiems, stebėtojams), esant poreikiui, įtraukiant ugdytinių tėvus (globėjus, rūpintojus);

5.8. **patyčių prevencijos ir intervencijos stebėseną** – sporto centre pastebėtų patyčių situacijų analizavimas, galimo poveikio prognozavimas.

## II. PATYČIŲ STEBĖSENA IR PREVENCIJA

6. Patyčių stebėseną, prevenciją ir intervenciją yra svarbi sporto centro veiklos dalis, kurios planavimu, organizavimu ir stebėseną rūpinasi sporto centro direktorius, sporto centro Vaiko gerovės komisijos nariai, treneriai, o ją vykdo visi sporto centro bendruomenės nariai.

7. Patyčių prevencijos ir intervencijos vykdymo tvarkos įgyvendinimą koordinuoja sporto centro Vaiko gerovės komisija, kuri kiekvienais mokslo metais:

7.1. inicijuoja ir organizuoja anoniminę ugdytinių apklausą apie patyčias ir apibendrina jos rezultatus;

7.2. rengia patyčių prevencijos ir intervencijos priemonių planą, domisi pranešimų apie patyčias analizės duomenimis;

7.3. aptaria turimą informaciją, svarsto prevencijos ir intervencijos priemonių plano turinį Vaiko gerovės komisijos posėdyje;

7.4. teikia siūlymus sporto centro direktoriui dėl patyčių prevencijos ir intervencijos priemonių įgyvendinimo sporto centre, sporto centro darbuotojų kvalifikacijos tobulinimo patyčių prevencijos ar intervencijos srityje ir, esant reikalui, dėl Tvarkos pakeitimų.

8. Grupių treneriai, esant poreikiui, analizuoja ir apibendrina turimus pranešimus apie

patyčias, informuoja Vaiko gerovės komisiją, apie patyčių prevencijos ir intervencijos rezultatus grupėje, teikia kitą svarbią informaciją, susijusią su patyčiomis.

9. Patyčių ir smurto prevencijai, socialinių - emocinių kompetencijų ugdymui skirtos veiklos įtraukiamos į trenerio veiklos programą.

### **III. PATYČIŲ INTERVENCIJA SPORTO CENTRE**

10. Visais įtariamų ir realių patyčių atvejais kiekvienas sporto centro administracijos atstovas, treneris ar kitas darbuotojas:

10.1. įtarus ir/ar pastebėjus patyčias jas nutraukia;

10.2. primena ugdytiniui, kuris tyčiojasi, Vidaus tvarkos taisykles mokiniams;

10.3. jei mokiniui reikia pagalbos, kreipiasi į pagalbą galinčius suteikti asmenis (tėvus (globėjus, rūpintojus)), Sporto centro darbuotojus ar tam tikras institucijas (pvz., policija, greitoji ir kita pagalba);

10.4. esant galimybei išsaugo vykstančių elektroninių patyčių įrodymus ir nedelsiant imasi priemonių elektroninėms patyčioms sustabdyti;

10.5. surenka informaciją apie besityčiojančius asmenis, dalyvių skaičių ir kitus svarbius faktus;

10.6. raštu informuoja sporto centro direktorių ar pavaduotoją ugdymui apie įtariamas ar/ir įvykusias patyčias, pateikdamas pranešimą apie patyčias bei įrodymus (išsaugotą informaciją) elektroninių patyčių atveju.

11. Direktorius ar pavaduotojas ugdymui gavęs informaciją apie įtariamas ir/ar įvykusias patyčias nedelsdamas praneša grupės treneriui.

12. Treneris, gavęs informaciją apie įtariamas ir/ar įvykusias patyčias:

12.1. kartu direktoriumi ar pavaduotoju ugdymui nedelsdamas išsiaiškina situaciją organizuoja individualius pokalbius su patyčių dalyviais, informuoja jų tėvus (globėjus, rūpintojus), esant poreikiui, kviečia ugdytinių tėvus dalyvauti pokalbiuose;

12.2. numato veiksmų su patyčių įvykio dalyviais planą, vykdo tolesnę patyčių situacijos stebėseną;

12.3. nesiliaujant patyčioms kreipiasi į sporto centro Vaiko gerovės komisijos pirmininką ir perduoda surinktą informaciją apie netinkamą elgesį;

12.4. esant poreikiui, inicijuoja Vaiko gerovės komisijos posėdį.

13. Vaiko gerovės komisija įvertinusi turimą informaciją:

13.1. organizuoja pokalbius su patyčių dalyviais, ir, esant reikalui, koreguoja veiksmų planą;

13.2. informuoja Sporto centro direktorių apie priemones, kurių buvo imtasi, ir numatomus tolimesnius veiksmus;

13.3. vykdo plane numatytas veiklas, stebi, analizuoja, esant poreikiui, organizuoja pakartotinius posėdžius situacijos įvertinimui.

14. Ugdytiniui pasityčiojus iš administracijos atstovo, trenerio, ar kito darbuotojo, asmuo, pastebėjęs ir/ar įtaręs patyčias, pateikia pranešimą apie patyčias raštu sporto centro direktoriui, kuris imasi tolimesnių, Sporto centro dokumentuose numatytų veiksmų.

15. Administracijos atstovui, treneriui, ar kitam darbuotojui pasityčiojus iš ugdytinio, asmuo, pastebėjęs ir/ar įtaręs patyčias, pateikia pranešimą apie patyčias ir informuoja Sporto centro direktorių, kuris imasi Tvarkoje ar kituose sporto centro dokumentuose numatytų veiksmų.

16. Sporto centro direktorius, sužinojęs apie sporto centro darbuotojo patiriamas patyčias arba sporto centro darbuotojo tyčiojimąsi, nedelsdamas imasi priemonių (kviečiasi pokalbiui patyčių dalyvius, vadovaujasi Vidaus darbo tvarkos taisyklėmis).

17. Esant poreikiui, patyčių dalyviams teikiama švietimo pagalbos specialistų (psichologo, socialinio pedagogo) pagalba.

#### **IV. KOMANDINIO DARBO, SPRENDŽIANT PATYČIŲ, SMURTO ATVEJUS SPORTO CENTRE, TVARKOS APRAŠO PRIEDAI**

18. Smurto samprata ( priedas Nr.1).

19. Rekomendacijos treneriams, kaip paskatinti ugdytinius reaguoti į patyčias ir smurtą ( priedas Nr.2).

20. Rekomendacijos ugdytinių tėvams/globėjams dėl patyčių ir smurto prevencijos ( priedas Nr.3).

21. Rekomendacijos ugdytiniams, kaip reaguoti į patyčias ( priedas Nr.4).

22. Pranešimo apie patyčias forma (priedas Nr. 5).

23. Informacinis plakatas (priedas Nr. 6).

#### **V. BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS**

24. Tvarka skelbiama sporto centro internetinėje svetainėje.

25. Tvarkos aprašas parengtas vadovaujantis Jungtinių tautų vaiko teisių konvencija, Lietuvos Respublikos švietimo įstatymu, Lietuvos Respublikos vaiko minimalios ir vidutinės priežiūros įstatymu, Lietuvos Respublikos vaiko teisių apsaugos pagrindų įstatymu, Lietuvos Respublikos apsaugos nuo smurto artimoje aplinkoje įstatymu, Lietuvos Respublikos nepilnamečių apsaugos nuo neigiamo viešosios informacijos poveikio įstatymu, Lietuvos Respublikos visuomenės informavimo įstatymu, kitais įstatymų įgyvendinamaisiais teisės aktais.

---